

Przemoc w rodzinie

Przemoc w rodzinie jest zamierzonym i wykorzystującym przewagę sił działaniem przeciw członkom rodziny: jest demonstracją siły i chęcią przejęcia kontroli nad drugą osobą; sprawca jest silniejszy od ofiary i ma nad nią przewagę; sprawca narusza podstawowe prawa ofiary jak prawo do nietykliwości fizycznej, godności i szacunku; sprawca powoduje cierpienie i ból, który sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony.

DEFINICJA PRZEMOCY WEDŁUG USTAWY O PRZECIWDZIAŁANIU PRZEMOCY W RODZINIE

"Przemoc w rodzinie to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób będących członkami rodziny, a w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykliwość cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne".

Formy przemocy w rodzinie i jej przykłady:

- **Przemoc fizyczna** – sprawca narusza nietykliwość cielesną drugiej osoby. Biję ją, kopie, szarpie, policzkuje, dusi, popycha, krępuje, ciągnie za włosy, szturcha, głozi, rzuca przedmiotami, używa niebezpiecznych narzędzi lub grozi ich użyciem, zadaje ból, itp.
- **Przemoc psychiczna** – sprawowanie przez sprawcę psychicznej kontroli nad ofiarą. Sprawca narusza godność osobistą ofiary. To najczęstsza forma przemocy w rodzinie i określa najszerszy wachlarz zachowań – od codziennej krytyki i upokarzania, po dotkliwe wyzwiska, groźby, zastraszanie, szantażowanie (np. zabranie dzieci, samobójstwem), nękanie, śledzenie, stawianie zakazów (np. wychodzenia z domu, kontaktowania się z rodziną, przyjaciółmi).
- **Przemoc seksualna** – sprawca narusza sferę seksualną ofiary, tzn. siłą lub groźbami zmusza do współżycia, gwałci lub nakłania do innych praktyk seksualnych wbrew jej woli. Do przemocy seksualnej zalicza się także głośnie komentowanie wyglądu drugiej osoby, wyśmiewanie go, ocenianie sprawności seksualnej itp.
- **Przemoc ekonomiczna** – utrzymywanie osoby w całkowitej zależności finansowej, zakazywanie pracy zawodowej, nie dawanie wystarczającej ilości środków finansowych na prowadzenie gospodarstwa domowego. Sprawca narusza własność ofiary lub ją zaniedbuje. Przemoc tego typu obejmuje takie zachowania jak okradanie, celowe niszczenie czyjejś własności, zabieranie pieniędzy, dokumentów, zaciąganie pożyczek na wspólne konto bez wiedzy lub pozwolenia drugiej osoby, zmuszanie do spłacania długów, wyprzedawanie wspólnego majątku bez wcześniejszego uzgodnienia itp. Przemocą ekonomiczną nazywa się też przypadki zaniedbywania dzieci przez rodziców – niezapewnianie im godziwych warunków do życia, pozbawianie jedzenia, odzieży, brak opieki w chorobie, brak wsparcia psychicznego i materialnego.

10 wskazówek dla osoby dotkniętej przemocą

1. Nie trać wiary w możliwość pokonania przemocy.
2. Nie pozwól, by lęk skłonił Cię do bezczynności i milczenia.
3. Nie pozwól się krzywdzić. Masz prawo do godnego życia.
4. Nie wierz w obietnice składane przez sprawcę przemocy, zwłaszcza gdy wielokrotnie ich nie dotrzymał. Nie dotrzyma ich.
5. Podejmij działania – życie masz jedno!
6. Nie pozwól sprawcy, aby Cię przechytrył, gdyż straci do Ciebie resztki szacunku i staniesz się jeszcze łatwiejszym celem.
7. Nie pozwól wykorzystywać się przez sprawcę przemocy – taka sytuacja również osłabia Twój obraz w jego oczach.
8. Pamiętaj! Problemu nie rozwiąże nikt bez Twojego udziału.
9. Nie odkładaj na później działań, których nie unikniesz.
10. Nie ukrywaj przemocy – to nieprawda, że nikt nie wie o Twoim problemie.

Przerwij milczenie!

Powiedz o swoim problemie osobie, do której masz zaufanie, tzn. osobie, która Cię zrozumie i będzie wspierać. To od Ciebie zależy, kto nią będzie. Może to być ktoś z rodziny, przyjaciel. Ważne, aby ta osoba potrafiła Cię wysłuchać. Musisz mieć pewność, że to, co powiesz, będzie potraktowane z należytą powagą. Jeżeli nie możesz zaufać nikomu w swoim otoczeniu, powinieneś szukać pomocy w instytucji, np. w ośrodku pomocy społecznej, ośrodku interwencji kryzysowej, specjalistycznym

ośrodka wsparcia, na policji, w punktach konsultacyjnych. Możesz powiedzieć o tym również w szkole oraz pracownikom służby zdrowia.

Zgłoś przemoc!

Przemoc, której doświadczasz, możesz zgłosić do wybranej przez Ciebie służby czy instytucji.

PAMIĘTAJ!

Służby i instytucje mają obowiązek zainterweniować, ale to Ty musisz się do nich udać, a nie zostaniesz z problemem sam.

OGÓLNOPOLSKI TELEFON DLA OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE: "Niebieska Linia" 800-12-00-02 - bezpłatna pomoc czynna całą dobę. Dzwoniąc pod ten numer uzyskasz wsparcie, pomoc psychologiczną, informacje o możliwościach uzyskania pomocy najbliższej miejsca zamieszkania.

[Karta praw dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie](#)

[Placówki udzielające pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie](#)

[Procedura Niebieskiej Karty dla ofiar przemocy w rodzinie](#)

Opracowanie Pedagog Szkolny Ewa Wolny-Dziurgot